

नेपाल पुनर्बीमा कम्पनी लिमिटेड
नायब महाप्रबन्धक पदको खुल्ला प्रतियोगितात्मक
परिक्षाको पाठ्यक्रम

श्रेणी : अधिकृत प्रथम स्तर
पद : नायब महाप्रबन्धक (१०औं तह)
समूह : प्रशासन

विषयगत विवरण

पत्र	विषय	प्रश्नको विवरण			उत्तिर्णाक	समय
		प्रश्न संख्या	अंकभार	पूर्णाङ्क		
प्रथम	आर्थिक, वित्तीय तथा व्यवस्थापन र योजना सम्बन्धी	१ (समस्या समाधान)	२५	२५	४०	३ घण्टा
		५ (विषयगत)	१५	७५		
जम्मा		६		१००		
द्वितीय	पुनर्बीमा सेवा सम्बन्धी	१ (समस्या समाधान)	२५	२५	४०	३ घण्टा
		५ (विषयगत)	१५	७५		
जम्मा		६		१००		

प्रथमपत्र : आर्थिक, वित्तीय तथा व्यवस्थापन र योजना सम्बन्धी

क. आर्थिक र वित्तीय

१. आर्थिक उदारीकरण, नीजिकरण तथा विश्वव्यापिकरण नेपालमा यसको प्रभाव ।
२. अर्थतन्त्रकोचक्र र नेपालको आर्थिक विकासको अवस्था ।
३. संस्थागत क्षेत्रको विकासक्रम र नेपालमा सार्वजनिक तथा नीजि क्षेत्रको अवस्था सम्बन्धी विश्लेषण ।
४. नेपालको आर्थिक, मौद्रिक, वित्तीय, औद्योगिक, बैदेशिक लगानी तथा वाणिज्य नीतिहरु ।
५. वित्तीय प्रणालीका कार्यहरु तथा यसको महत्व
  - वित्तीय प्रक्षेपण, वित्तीय अनुपात विश्लेषण
  - वित्तीय प्रणाली र विमा बजार, पुंजि बजार, मुद्रा बजार र शेयर बजार
६. वित्तीय प्रणालीका सम्बन्धित सहभागीहरु (Participants of Financial System) ।
७. विदेशी विनिमय सम्बन्धी व्यवस्था तथा नेपाली मुद्राको परिवर्त्यता : चालु खाता तथा पुँजी खाता ।
८. Term Structure of interest rate तथा ब्याजदर निर्धारणका तत्वहरु
९. मुद्रा बजारका उपकरणहरु ।
१०. नेपालमा लगानीको वातावरण ।
११. लेखामान तथा लेखापरीक्षणमान ।
१२. आन्तरिक तथा बाह्य लेखापरीक्षकको भूमिका ।

ख. व्यवस्थापन

१. व्यवस्थापनमा नेतृत्वको भूमिका ।
२. संगठनात्मक संस्कृती तथा वातावरण ।
३. रणनीतिक योजना तथा व्यवस्थापन ।
४. संगठनात्मक संरचना तथा यसको स्वरूप (Design) ।

५. परिवर्तन तथा नवप्रवर्द्धन व्यवस्थापन (Managing Change and Innovation): संगठनात्मक परिवर्तनको स्वरूप, परिवर्तन प्रकृत्याका चरणहरू, परिवर्तनीय अवरोधहरूको पहिचान तथा समाधान ।
६. सामूहिक आचरण तथा समूह (Group behavior and team) ।
७. विमा क्षेत्रमा सुचना प्रविधिको प्रयोग र विद्युतीय सुसासन
८. सार्वजनिक ट्रेडयुनियन व्यवस्थापन र सौदावाजी व्यवस्था
९. मानव संशाधन विकास (HRM)
  - HRM System Components,function and design, HRM and organizational performance Competitive advantage through people planning- Forecasting job Selections tests Managing workforce diversity.Quality of work life(QFL),
  - HRD Framework,Employee Empowerment,and Capacity Building-Methods of employee training and management development,evaluation of training effectiveness,Employee empowerment and capacity building-objectives,methods and processes,Succession planning.Management talent.
  - Motivation and performance-Motivation though compensation,gain sharing, job redesign,participation,quality of work life,Motivation,employee turnover and retention issues.
  - Performance Evaluation-Criteria and techniques,administering performance evaluation,Career development.
  - Employee Commitment and productivity-Objective,measurement techniques and issues,Organizational citizenship behavior,Flexible working-job rotation,jobsharing,shift-working,tele-commuting,Team roles at work.
  - Contemporary challenges and problems of HRM and labor relations.

घ. विमा

१. बीमा क्षेत्रमा संगठित संस्थाहरू एक अर्कामा गाभ्ने र गाभिने सम्बन्धी अवधारणा तथा यस सम्बन्ध कानुनी व्यवस्थाहरू ।
२. विमा व्यवसायमा व्यवस्थापनका महत्वपूर्ण पक्षहरू
  - अण्डरराईटिङ्ग
  - दावी भूक्तानी प्रक्रिया
  - जोखिमका प्रकार
  - जोखिम व्यवस्थापन गर्ने पद्धती
  - पुर्नविमा सम्बन्धमा विमक कम्पनी संगको सम्बन्ध

ग. विविध

१. समस्या पहिचान, अनुसन्धानको उद्देश्य, Hypothesis Formulation, Review of literature, Research Design, Data Presentation and analysis ।
२. Method of Data analysis : Descriptive statistics, Variance, Correlation and Regression.
३. बस्तुबजार (Commodities Market) तथा डेरिभेटिभ बजारको वर्तमान अवस्था तथा चुनौतीहरू ।
४. SAPTA, SAFTA/नेपाल ।
५. अन्तर्राष्ट्रिय संगठनहरू : World Bank, International Monetary Fund, Asian Development Bank ,Multilateral Investment Guarantee Corporation, International Finance Corporation, International Development Association and World Trade Organization ।
६. सम्पत्ति शुद्धिकरण तथा आतंकवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी : अवधारणा, शंकास्पद कारोबार पहिचान, जानकारी प्रवाह तथा विश्लेषण, नियन्त्रणका कानुनी व्यवस्था तथा संस्थागत संरचना ।

द्वितीय पत्र :सेवा सम्बन्धी

१. नेपालको अन्तरिम संविधान २०६३ र संविधान निर्माण प्रक्रिया
२. कम्पनी ऐन, २०६३, नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३, बीमा ऐन, २०४९, बीमा नियमावली, २०४९, नेपाल चार्टर्ड एकाउन्टेन्टस् ऐन, २०५३, लेखापरीक्षण ऐन, २०४८ विदेशी विनिमय (नियमित गर्ने) ऐन, २०१९, करार ऐन, २०५६, विद्युतीय कारोबार सम्बन्धी ऐन, २०६३ र आयकर ऐन, २०५८ ।

३. मुल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ तथा नियमावली २०५३ को विद्यमान व्यवस्था र सुधारका सम्भावनाहरु
३. नेपालमा बीमा बजारको विकासक्रम, समस्या, चुनौती तथा सम्भावनाहरु ।
४. राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा बीमा बजारको योगदान ।
५. संस्थागत क्षेत्रको विकासको लागि बीमा बजारको भूमिका र आधारभुत सिद्धान्तहरु ।
६. बीमा समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार ।
७. नेपालको पुनर्बीमा क्षेत्रमा मध्यस्थकर्ताको भूमिका ।
८. पुनर्बीमा कम्पनीको वर्तमान अवस्था, समस्या तथा चुनौतीहरु ।
९. पुनर्बीमा दलाल, तीनको वर्तमान अवस्था, समस्या, चुनौती एवं सुधारका उपायहरु ।
१०. सामूहिक लगानी कोष र क्रेडिट रेटिङ्ग प्रणाली तथा तिनको वर्तमान अवस्था, समस्या, चुनौती एवं सुधारका उपायहरु ।
११. बीमितको हकहित संरक्षण र बीमा व्यवसायको विकासमा बीमा समितिको भूमिका,
१२. नेपाल पुनर्बीमा कम्पनीको कर्मचारी सेवा शर्त विनियमावली, २०७२
१३. नेपाल पुनर्बीमा कम्पनीको आर्थिक प्रशासन विनियमावली, २०७२
१४. नेपाल पुनर्बीमा कम्पनीको लगानी निर्देशिका र लगानी रणनीति
१५. पुनर्बीमा नीति, २०६५
१६. बीमकको बीमांकीय मूल्यांकन सम्बन्धी निर्देशिका,
१७. बीमा व्यवसाय व्यवस्थापन (अण्डरराइटिङ्ग, पुनर्बीमा, दावी भुक्तानी)
१८. बीमा व्यवसायको नियमन तथा अनुगमन
१९. बीमामा मध्यस्तकर्ता (बीमा सभ्येर तथा बीमा दलाल) को भूमिका र तिनको व्यवस्था,
२०. जोखिम समुह अन्तर्गत दावी क्षतिपूर्ति निर्देशिका २०७२
२१. बीमा दावी सम्बन्धी विवादहरु तथा तिनको निराकरण गर्ने व्यवस्था,
२२. बीमा सम्बन्धी दक्षिण एशियाली संगठन, आइएआईएस र आइआरडिए
२३. पुनर्बीमा व्यवसाय सम्बन्धी निर्देशिका, २०७९
२४. बीमक गाभ्ने तथा गाभ्ने सम्बन्धी निर्देशिका, २०७०
२५. बीमकका लेखा परीक्षक छनौटको आधार सम्बन्धी निदेशक, २०६६
२६. निर्जीवन बीमा सम्बन्धी पुनर्बीमा निर्देशिका, २०६५
२७. बीमकको संस्थागत सुशासन सम्बन्धी निर्देशिका, २०६९
२८. धितोपत्र कारोबार ऐन, २०६३ तथा सो अन्तर्गतका विभिन्न नियमावलीहरु
२९. निर्जीवन कारोबार ऐन, २०६३ तथा सो अन्तर्गतका विभिन्न नियमावलीहरु
३०. जीवन बीमा व्यवसाय गर्ने बीमकको वित्तिय विवरण सम्बन्धी निर्देशन
३१. विमा व्यवसायको नियमन/अनुगमन को विद्यमान व्यवस्था र सुधारका सम्भावनाहरु
३२. बीमा समितिले विमकलाई नियमन गर्न जारी गरेको निर्देशनहरु
३३. विमा क्षेत्रको लेखा व्यवस्थापन सुधार र संभावना ।

दृष्टव्य

१. परीक्षाको माध्यम नेपाली वा अंग्रेजी भाषा हुनेछ ।
२. प्रश्नपत्रमा २५ अंकभारको १ लामो उत्तर दिनु पर्ने प्रश्नहरु सोधिनेछ । यसैगरी प्रश्नपत्रमा १५ अंकभारको छोटो उत्तर दिनुपर्ने ५ प्रश्न सोधिनेछ ।
३. अर्न्तर्वाताको अंक ३० हुनेछ ।
४. पाठ्यक्रम जारी मिति २०७२।५।१८